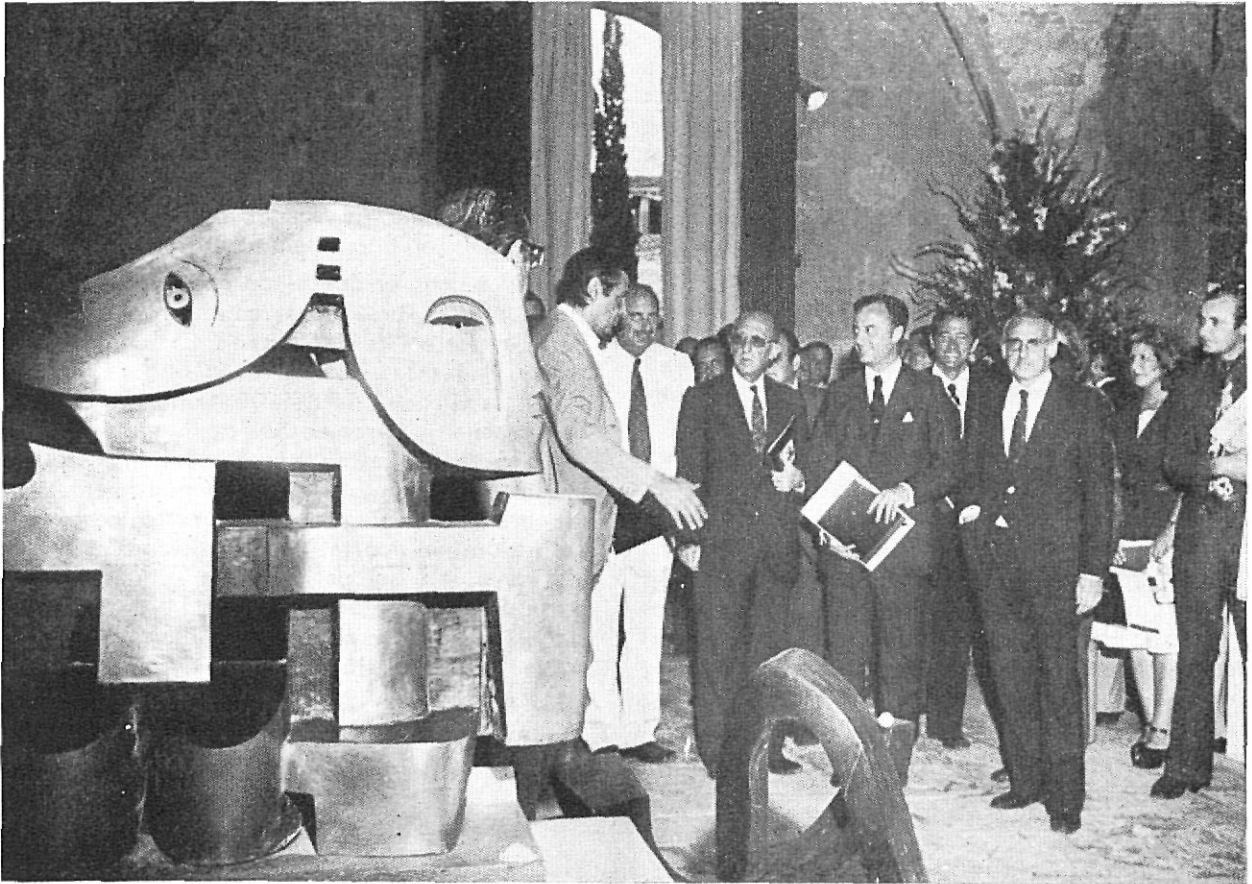

primer concurs internacional d'escultura

Durant els mesos d'agost i setembre d'aquest any, dins les neus i el claustre de la joia romànica de Sant Pere de Galligans, s'ha cèlebrat la exposició dels projectes i maquetes presentades al I Concurs Internacional d'Escultura «Autopista del Mediterrani». Però abans d'entrar en el comentari sobre la obra exposada, caldria, tal volta, fer l'anàlisi de les motivacions que han creat aquest Concurs. En altres temps, les grans obres d'ingenieria no entraven pas en conflicte amb el marc natural que les envoltava ni amb la gent que les utilitzava. I es que, sencillament, estaven fetes a mida humana. La mateixa limitació de la tècnica de que es disposava feia que estessin amb harmonia amb el paisatge i amb l'home. Mirem les

AUTOPISTA del MEDITERRANI

obres d'ingenieria que ens deixaren els romans: un aqüeducte lligava molt be, amb els seus arcs i les seves pedres, amb els arbres, amb les construccions urbanes i amb els ciutadans que petaven la xerrada sota seu. Però la tècnica va fer un gran salt i tot es disparà: una vertiginosa onada de creacions i de necessitats creixia cada vegada més, fins a inundar-ho tot. La tècnica fabricava vehicles i els vehicles necessitaven vies per on circular amb velocitat i sense risc. I per fer aquells vehicles (necessaris per la comunicació) es necessitaven fàbriques d'automòbils, fundicions d'acer, etc. I es retallaven les muntanyes per obtenir ciments i per fer els camins més planers. I tot això, que en sí era bó i útil, creixia de manera tant desmesurada que la naturalesa era implacablement destruïda i l'home es tornava petit i masificat. Seguint el progrés en les tècniques de comunicació (comunicació humana, comercial, cultural, de totes menes) s'inventaren unes autopistes que proporcionaven un indubtable guany de temps, de comoditat, de seguretat. Però el preu era alt: les comarques quedaven tallades per una línia infranquejable, les tonelades de ciment omplien valls i planes, s'expropiaven propietats. Era el preu d'uns avantatges volguts per molts. Es podria dir molt en favor i en contra de les autopistes, però la realitat indefugible es que hi són, que estan aquí, davant dels nostres ulls. I, poc a poc, ha anat sortint persones o entitats que han volgut humanitzar una realitat pràctica, però freda. Una realitat molt útil i, ensems, molt inhumana. Però, què hi ha de més humà que l'art? I s'ha pensat en situar dintre aquestes modernes vies de comunicació de característiques tan peculiars com són les autopistes, unes obres

En San Pedro de Galligans se celebró una Exposición-Concurso de esculturas por las Autopistas del Mediterráneo (Foto Sans)

d'art que puguin donar a l'home, consumidor de valors sentimentals i culturals, quelcom més que eficàcia tècnica. La Fundació General Mediterrànea ha organitzat aquest I Concurs Internacional d'Escultura precisament amb aquesta intenció. No hi ha pas cap dubte de què a més del que diem hi deuen haver unes implicacions econòmiques en major o menor grau, però no és pas aquest el lloc per analitzar-les. Lo que ara es comenta és el fet de que s'han exposat uns projectes, que alguns d'aquests projectes es realitzaran i que els usuaris de les autopistes les tindran al seu abast.

Sant Pere de Galligans és un edifici molt «polifacètic»: ha sigut església, museu arqueològic, sala de concerts, exposició de flors i és, ara, el lloc a on els projectes que comentem han sigut mostrats al públic. La netedat d'un espai interior delimitat per unes formes i unes pedres d'un caràcter únic permet un adequat montatge: els arcs, els carreus, els capitells, no es contradiuen gens amb les actualíssimes obres exposades. El contrast entre lo modern i lo antic no origina un

conflicte sinó que crea una complementarietat, una harmonia. L'acer, l'alumini, el formigó i el plàstic no es barallen pas amb la vella pedra de Girona.

Les obres exposades són masses per poguer fer un comentari massa detallat. Però tenim que mencionar algunes característiques. En primer lloc, una aplastant majoria d'obres no figuratives. El temps de les matrones de marbre aguantant corones de llorer o els cavallers encarcerats sobre un cavall de bronze, ja ha passat. Ara hi ha formes pures, jocs de volums, ritmes de línees, masses estàtiques, àgils arabescs, contundències del material, interaccions de plans i llums. Per altre part, i deixant de banda alguna honrosa excepció, les obres figuratives exposades solen pecar de literàries i retòriques. Una altra característica que cal mencionar és la de l'adequació o no adequació de les escultures projectades al lloc a on tenen que ser definitivament instal·lades. Moltes de les obres són, veritablement, magnífiques escultures. Però al seu tamany real, sense ampliacions. Són molt apropiades per una sala d'exposicions, per

un jardí, per un interior; però no pas per situar-les al marge d'una autopista. Alguns dels artistes han presentat projectes molt curosament estudiats en funció del lloc i la mida definitives. Altres, en canvi, dóna la sensació de què han agafat qualsevol escultura que tenien el seu estudi i l'han enviat, sense més ni més, «a veure si piquen». En aquest aspecte es curiós observar que les bases del concurs mencionaven com a lloc d'emplaçament les àrees de servei o llocs de descans. Es a dir, llocs a on el conductor es para i baixa del seu vehicle. Però el cas és que moltes de les obres presentades (i dintre elles algunes de les seleccionades) han sigut projectades per ser col·locades al costat o al mig de les vies de l'autopista, per ser vistes des de l'automòbil a plena velocitat. I tinguent en compte precisament el caràcter dinàmic del conjunt. En aquest cas, creguem, l'artista ha anat més lluny que els promotors del concurs i el resultat ha estat molt positiu.

L'exposició és molt heterogènea: hi ha des de les més altes creacions de l'estètica fins a verita-

bles pasterades indignes de ser exposades. Per altra part, moltes de les obres projectades tenen que restar al món dels somnis per què són totalment impossibles de realitzar. Creguem, però, que la «màniga ample» dels montadors de l'exposició ha sigut molt positiva ja que, a més de mostrar amplitud de criteri, permet la comparació. Al fi i al cap, moltes vegades lo bó ho és tan sols per contrast amb lo dolent.

Molta gent es queixa de què Girona és una ciutat morta. Però aquest entiu, en el camp de l'art, la morta s'ha revifat molt. Entre altres «cosetes» han estat obertes al públic l'Exposició d'artistes Gironins 1800-1900, la Mostra de Grabat Brasileny, forses exposicions individuals a sales que solen restar tancades i, a més, aquest l'Concurs d'Escultura que aquí es comenta. Un concurs que ha tingut una projecció internacional i a on han aportat obres artistes d'indiscutible vàlua. Als qui parlen de la «ciutat morta» sense fer res per animar-la els hi podríem dir allò del «Tenorio»: «Los muertos que vos matais, gozan de buena salud».